

Композиція видання 1. Дизайн дитячої літератури

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	<i>02 Культура і мистецтво</i>
Спеціальність	<i>023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація</i>
Освітня програма	<i>Образотворче мистецтво</i>
Статус дисципліни	<i>Обов'язкова</i>
Форма навчання	<i>очна(денна)/заочна</i>
Рік підготовки, семестр	<i>1 курс, осінній і весінній</i>
Обсяг дисципліни	<i>6 кредити ЄКТС/ 180 год.</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>залік</i>
Розклад занять	<i>Лекції (один раз на тиждень починаючи з 1-го тижня), практичні заняття (один раз на тиждень після лекції) Для заочників згідно графіку сесії</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	<i>Лектор: кандидат мистецтвознавства, доцент, Коренюк Юрій Олександрович yu.korenyuk@gmail.com Практичні: кандидат мистецтвознавства, доцент, Коренюк Юрій Олександрович yu.korenyuk@gmail.com</i>
Розміщення курсу	<i>https://classroom.google.com/c/MzEwMDMxODgwNTg3</i>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчання та результати навчання

Дисципліна вивчається для набуття практичного досвіду проектування дизайну та макетування книжок дитячої літератури різних вікових категорій.

В результаті засвоєння кредитного модуля студенти мають продемонструвати такі результати навчання:

знання чинних державних та міжнародних стандартів і нормативних положень книговидавництва, специфіку художньо-дизайнерського проектування видань, призначених для дітей різних вікових категорій;

здатність формулювати цілі особистісного і професійного розвитку та умови їх досягнення, враховуючи тенденції розвитку галузі професійної діяльності, етапів професійного зростання та індивідуально-особистісних особливостей;

здатність адаптувати творчу (індивідуальну та колективну) діяльність до вимог і умов споживача;

здатність застосувати основи архітектоники видань, природничі і фундаментальні гуманітарні науки для концептуалізації моделей творів образотворчого мистецтва. Формування та розвиток художньо-проектного мислення; здатність створення загальної концепції художнього проекту, її обґрунтування та практична реалізація;

здатність враховувати соціальні, етичні, економічні правові та комерційні чинники, що впливають на розроблення художнього проекту та його реалізацію у видавництві та поліграфії.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Навчальна дисципліна викладається в 1 і 2-му семестрі 1-го курсу навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Для опанування предмета потрібні загальні знання жанрового та вікового поділу дитячої літератури.

3. Зміст навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин			
	Всього	у тому числі		
		Лекції	Практичні	СРС
1 СЕМЕСТР				
<i>Розділ 1. Специфіка дитячої літератури, її вікова і тематична класифікація</i>				
Тема 1.1. Виникнення дитячої літератури, її призначення і специфіка.	5	2	2	1
Тема 1.2. Поява в XIX-XX ст. нових тем і жанрів дитячої літератури.	5	2	2	1
Тема 1.3. Сучасна вікова класифікація дитячої літератури.	5	2	2	1
Разом за розділом 1	15	6	6	3
<i>Розділ 2. Книги для дошкільного віку</i>				
Тема 2.1. Книги-іграшки.	8	6	6	2
Тема 2.2. Книги для розваг і розвитку.	10	4	4	2
Тема 2.3. Книги для читання.	13	6	6	1
Разом за розділом 2	37	16	16	5
<i>Розділ 3. Книги для молодшого шкільного віку</i>				
Тема 3.1. Чарівні казки, казки з літературно обробленими сюжетами, байки, розповіді про звірів.	16	8	6	2
Тема 3.2. Пригодницькі оповіді про казкових героїв.	14	6	6	2
Разом за розділом 3	30	14	12	4
Разом за 1 семестром	82	36	34	12
Залік	8		2 (На останньому занятті)	6
Всього годин	90	36	36	18
2 СЕМЕСТР				
<i>Розділ 4. Книги для середнього шкільного віку</i>				
Тема 4.1. Книги, що знайомлять з міфологією, релігією і літературною спадщиною стародавнього світу і різних народів.	14	6	6	2
Тема 4.2. Пригодницькі оповіді про далекі і екзотичні країни з елементами фантастики.	14	6	6	2
Тема 4.3. Тематичні ілюстровані цикли пізнавального змісту.	14	6	6	2
Разом за розділом 4	42	18	18	6

Розділ 5. Книги для старшого шкільного віку				
Тема 5.1. Художні твори науково-фантастичного і футуристичного змісту.	14	6	6	2
Тема 5.2. Художні твори сучасної і історичної тематики.	13	6	5	2
Тема 5.2. Дитячі енциклопедії	13	6	5	2
Разом за розділом 5	40	18	16	6
Разом за 2 семестром	82	36	34	12
Залік	8		2 (На останньому занятті)	6
Всього годин	90	36	36	18

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література

1. *Афанасьев А.Н.* Поэтические воззрения славян на природу. М., 1995 3 т.
2. *Бабушкина А.П.* История русской детской литературы. М.: Учпедгиз, 1948. 480 с.
3. *Бахтин М.М.* Творчество Франсуа Рабле и народная культура средневековья и Ренессанса. М.: Художественная литература, 1965. 544 с. (2-е изд., 1990).
4. *Блинов В.* Русская детская книжка-картинка 1900—1941. М.: «Искусство XXI века», 2005. (2-е изд., 2009).
5. Детская иллюстрированная книга в истории России. 1881—1939: В 2-х томах / Текст: Д. Фомин, Е. Пиггот; Составители Л. Ершова и В. Семенихин; Главный редактор Н. Верлинская. — М.: Самолёт, Улей, 2009.
6. *Лихачев Д.С.* Смеховой мир древней Руси. Ленинград: Наука, 1975. 270 с.
7. Книговедение: Энциклопедический словарь. — М.: Советская энциклопедия, 1982. с. 664.
8. Книжка-картинка // Издательский словарь-справочник А. Э. Мильчин. — 3-е изд., испр. и доп. — М.: ОЛМА-Пресс, 2006.
9. *Майкапар А.* Новый завет в искусстве. М.: Крон-Пресс, 1998. 350 с.
10. *Мелетинский Е.М.* Поэтика мифа. М.: Наука, 1975. 452 с.
11. Мифы народов мира. М.: Советская энциклопедия, 1980. Т.1. 672 с., 1982. Т.2. 720 с. (2-е изд., 1993 Т.1-2.).
12. *Пропп В.Я.* Морфология сказки. М., 1928. (2-е изд., 1969 и последующие).
13. *Пропп В.Я.* Исторические корни волшебной сказки. М., 1946. (2-е изд., 1990).
14. *Фрезер Д.* Золотая ветвь. М., 1934. (2-е изд., 1993).
15. *Фрезер Д.* Фольклор в ветхом завете. М., 1934. (2-е изд., 1995).
16. *Фрейдберг О.М.* Миф и литература древности. М.: Наука, 1978. 680 с.
17. *Фрейдберг О.М.* Пэтика сюжета и жанра. М. 1935. 448 с. (2-е изд., 1997).

Додаткова література

1. *Валуєнко Б.В.* Архітектура книги. К.: Мистецтво, 1976. с. 212.
2. *Владимиров Л.И.* Всеобщая история книги. М.: Книга, 1988. с. 312.
3. *Герчук Ю.Я.* Художественный мир книги. - М., 1989
4. *Немировский Е.Л.* Мир книги. М.: Книга, 1986. — 288 с.
5. *Пахомов В.В.* Книжное искусство. М.; Искусство, 1961. Т. 1., 1962. Т. 2.
16. Художественное конструирование и оформление книги. М.: Книга, 1971. 248.

Інформаційні ресурси

1. Каталог сериї «книжка-картинка» видавництва

«Самокат»: <http://www.samokatbook.ru/ru/book/series/24/> Wayback Machine

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Лекційні заняття

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, посилання на літературу та завдання на СРС)
Розділ 1. Специфіка дитячої літератури, її вікова і тематична класифікація	
1	<p><i>ЛЕКЦІЯ 1. Тема:</i> Виникнення дитячої літератури, її призначення і специфіка.</p> <p>Середньовічні попередники дитячої літератури: фольклорні оповіді про чудеса святих, казки, легенди. Поява у XVII ст. ілюстрованих книг для дітей пізнавально-дидактичного змісту («Світ речей в малюнках» Яна Амоса Коменського, 1658 р.). Поява у XVIII ст. книги для дітей розважального змісту з привабливими обкладинками і ілюстративним рядом (англійська віршована абетка Джона Ньюбері, 1744 р.).</p> <p><i>Завдання на самостійну роботу:</i> ознайомитися з репертуаром середньовічних попередників дитячої літератури і ілюстрованих книг для дітей у XVII – XVIII ст. [1; 2, с. 13-35, 72-69; 3; 6]</p>
2	<p><i>ЛЕКЦІЯ 2. Тема:</i> Поява в XIX-XX ст. нових тем і жанрів дитячої літератури.</p> <p>Зацікавлення етнологів і літераторів чарівними казками різних народів. Трансформація у першій половині XIX ст. сюжетів чарівної казки у жанр літературної казки для дітей.</p> <p>Розвиток пригодницького жанру подорожей у далекі та казкові країни. Поява фантастичних сюжетів, з предметами, що оживають і стають героями оповідей. Поява у XX ст. жанру наукової фантастики.</p> <p><i>Завдання на самостійну роботу:</i> ознайомитися з сюжетами дитячої літератури, що з'явилися в XIX-XX ст. [2, с. 36-35; 4].</p>
3	<p><i>ЛЕКЦІЯ 3. Тема:</i> Сучасна вікова класифікація дитячої літератури.</p> <p>Вікова класифікація дитячої літератури, книги для: 1) дошкільного віку, 2) молодшого шкільного віку, 3) середнього шкільного віку, 4) старшого шкільного віку.</p> <p><i>Завдання на самостійну роботу:</i> ознайомитися з віковою класифікацією дитячої літератури [4; 5].</p>
Розділ 2. Книги для дошкільного віку	
4-6	<p><i>ЛЕКЦІЯ 4-6. Тема:</i> Книги-іграшки.</p> <p>Специфіка дизайну книг-іграшок (книги-гармошки, книги з розкладними об'ємними ілюстраціями, книги-пазли).</p> <p><i>Завдання на самостійну роботу:</i> ознайомитися зі специфікою дизайну книг-іграшок [7, 8].</p>
7-8	<p><i>ЛЕКЦІЯ 7-8. Тема:</i> Книги для розваг і розвитку.</p> <p>Розважальні ілюстративні цикли для розвитку: книги-абетки, книги-рахівниці, комікси.</p> <p><i>Завдання на самостійну роботу:</i> ознайомитися зі специфікою дизайну розважальних ілюстративних циклів для розвитку [7, 8].</p>
9-11	<p><i>ЛЕКЦІЯ 9-11. Тема:</i> Книги для читання.</p> <p>Книги для читання дошкільнятам («Теремок», «Ріпка», «Колобок»), дитячі вірші.</p>

	<i>Завдання на самостійну роботу: ознайомитися з репертуаром книг для читання дошкільнятам і дитячими віршами [7, 8].</i>
Розділ 3. Книги для молодшого шкільного віку	
12-15	<p><i>ЛЕКЦІЯ 12-15. Тема: Чарівні казки, казки з літературно не обробленими сюжетами, байки, розповіді про звірів.</i></p> <p>Чарівні казки з неадаптованими фольклорними сюжетами (структура сюжету описана у ХХ ст. В. Проппом).</p> <p><i>Завдання на самостійну роботу: ознайомитися з чарівними казками з неадаптованими фольклорними сюжетами; [12-14].</i></p>
16-18	<p><i>ЛЕКЦІЯ 16-18. Тема: Пригодницькі оповіді про казкових героїв.</i></p> <p>Чарівні казки з літературно обробленими сюжетами (Ш. Перро, брати Грім, Х. Андерсен).</p> <p><i>Завдання на самостійну роботу: ознайомитися з літературно обробленими сюжетами чарівних казок, класичними байками, сучасними байками, розповідями про звірів [11, 16, 17].</i></p>
Розділ 4. Книги для середнього шкільного віку	
19-21	<p><i>ЛЕКЦІЯ 19-21. Тема: Книги, що знайомлять з міфологією, релігією і літературною спадщиною стародавнього світу і різних народів.</i></p> <p>Міфи і легенди народів світу. Біблійні та євангельські оповіді.</p> <p><i>Завдання на самостійну роботу: ознайомитися з мотивами і типовими сюжетами міфів і легенд народів світу [9-16], біблійними та євангельськими оповідями [9, 11, 15].</i></p>
22-24	<p><i>ЛЕКЦІЯ 22-24. Тема: Пригодницькі оповіді про далекі і екзотичні країни з елементами фантастики.</i></p> <p>Пригодницькі сюжети про дітей, які потрапляють в уявні або фантастичні світи і спілкуються з казковими героями. (Л. Керролл серія казок про Алісу, К. Коллоді «Пригоди Піноккіо», О. Толстой «Пригоди Буратіно», А. Ліндгрен Серія казок про Карлсона, М. Носов серія казок про Незнайку).</p> <p><i>Завдання на самостійну роботу: ознайомитися з пригодницькими сюжетами про дітей, які потрапляють в уявні фантастичні світи і спілкуються з казковими героями [2, 5].</i></p>
25-27	<p><i>ЛЕКЦІЯ 25-27. Тема: Тематичні ілюстровані цикли пізнавального змісту.</i></p> <p>Тематичні ілюстровані збірники пізнавального змісту (природа, історія, мистецтво, спорт, світ техніки тощо).</p> <p><i>Завдання на самостійну роботу: ознайомитися тематичними ілюстрованими збірниками пізнавального змісту [7].</i></p>
Розділ 5. Книги для старшого шкільного віку	
28-30	<p><i>ЛЕКЦІЯ 28-30. Тема: Художні твори науково-фантастичного і футуристичного змісту.</i></p> <p>Пригодницькі сюжети про мандрівників у далекі краї, острови і казкові країни (Д. Дефо «Робінзон Крузо», Д. Свіфт «Подорож Гулівера»).</p> <p><i>Завдання на самостійну роботу: ознайомитися з пригодницькими сюжетами про мандрівників у далекі краї, на острови і в казкові країни [2, 5].</i></p>
31-33	<p><i>ЛЕКЦІЯ 31-33. Тема: Художні твори сучасної і історичної тематики.</i></p> <p>Оповіді про реальні історичні події. Літературні сюжети, персонажі яких символічно пов'язані з реальними історичними подіями (Ю. Олеша «Три товстуни»). Біографії відомих історичних діячів, видатних вчених, митців, спортсменів.</p> <p><i>Завдання на самостійну роботу: ознайомитися з літературними сюжетами про реальні історичні події, про відомих історичних діячів, видатних вчених, митців, спортсменів [7].</i></p>
34-36	<i>ЛЕКЦІЯ 34-36. Тема: Дитячі енциклопедії.</i>

Дитячі ілюстровані енциклопедії різної тематики. Завдання на самостійну роботу: ознайомитися тематичними ілюстрованими збірниками пізнавального змісту [7].
--

Практичні заняття

Практичні заняття мають сприяти засвоєнню і закріпленню змісту кредитного модуля; розвивати навички по проектуванню дитячої літератури.

6. Самостійна робота студента

№ з/п	Назва розділу, теми (окремого питання), що виносяться на самостійне опрацювання	Кількість годин СРС
1	Ознайомитися з репертуаром середньовічних попередників дитячої літератури і ілюстрованих книг для дітей у XVII – XVIII ст. [1; 2, с. 13-35, 72-69; 3; 6]	2
2	Ознайомитися з сюжетами дитячої літератури, що з'явилися в XIX-XX ст. [2, с. 36-35; 4]	2
3	Ознайомитися з віковою класифікацією дитячої літератури [4; 5].	2
4	Ознайомитися зі специфікою дизайну книг-іграшок [7, 8].	2
5	Ознайомитися зі специфікою дизайну розважальних ілюстративних циклів для розвитку [7, 8].	2
6	Ознайомитися з репертуаром книг для читання дошкільнятам і дитячими віршами [7, 8].	2
7	Ознайомитися з чарівними казками з неадаптованими фольклорними сюжетами [12-14].	2
8	Ознайомитися з літературно обробленими сюжетами чарівних казок [11, 16, 17].	4
9	Ознайомитися з біблійними та євангельськими оповідями [9, 11, 15].	2
10	Ознайомитися з пригодницькими сюжетами про дітей, які потрапляють в уявні фантастичні світи і спілкуються з казковими героями [2, 5].	2
11	Ознайомитися з пригодницькими сюжетами про мандрівників у далекі краї, на острови і в казкові країни [2, 5].	2
12	Ознайомитися з тематичними ілюстрованими збірниками пізнавального змісту [7].	2
13	Ознайомитися з літературними сюжетами про реальні історичні події, про відомих історичних діячів, видатних вчених, митців, спортсменів [7].	2
14	Ознайомитися тематичними ілюстрованими збірниками пізнавального змісту [7].	2
Підготовка до заліку		6
Всього годин		36

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Опрацьовуючи навчальний матеріал навчальної дисципліни «Композиція видання 1. Дизайн дитячої літератури», студенти:

на практичних заняттях

демонструють виконані творчі роботи за даними завданнями

Завдання та матеріали для проведення творчих завдань знаходяться у викладача.

Відвідуваність і виконання завдань

Для студентів, які бажають повноцінно засвоїти програму курсу й отримати відмінні результати навчання, необхідні 100% відвідування лекційних і практичних занять. Пропущені практичні заняття відпрацьовуються. Дедлайн відпрацювань – передостаннє практичне заняття. За відповіді на експрес-опитування на занятті студенту нараховується 1 бал. Для виконання практичних завдань не рекомендується використовувати матеріали, знайдені в ненадійних джерелах, зокрема у блогах у мережі інтернет або публікаціях, що не мають автора, оскільки, як правило, вони мають низьку якість (окрім Вікіпедії). У разі сумнівів слід проконсультуватися з викладачем.

Політика університету:

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Поточний контроль: робота на практичних заняттях у формі виконання творчих завдань і коротких доповідей по виконаній роботі.

Календарний контроль: атестація проводиться двічі на семестр з розділів кредитного модуля.

Семестровий контроль: залік.

Оцінювання та контрольні заходи

Рейтинг студента з кредитного модуля складається з балів, що отримуються за виконання практичних завдань.

Система рейтингових (вагових) балів та критерії оцінювання:

1. Роботи на практичних заняттях (максимальна кількість балів на 1-му практичному занятті складає 8 балів)

Високий рівень креативності і майстерності при виконанні творчого завдання	6
Добрий рівень креативності і майстерності при виконанні творчого завдання	7
Посередній рівень креативності, неохайність, недбалість при виконанні творчого завдання	8

Календарний контроль:

Календарний контроль проводиться двічі на семестр. Метою проведення календарного контролю є підвищення якості навчання студентів та моніторинг виконання графіка освітнього процесу студентами.

Критерій		Перший календарний контроль	Другий календарний контроль
Термін		Тиждень 8	Тиждень 14
Умови отримання позитивного календарного контролю	Поточний рейтинг	18 ≥ балів	36 ≥ балів

Залікова оцінка формується з суми балів, отриманих за виконання практичних завдань протягом семестру.

Умови допуску до семестрового контролю: наявність кількості балів не менше від 40

За її результатами студент отримує відповідну оцінку (ECTS та традиційну) згідно таблиці.

<i>RD</i>	Оцінка ECTS	Оцінка традиційна
95 – 100	відмінно	Відмінно
85 – 94	дуже добре	Добре
75 – 84	добре	
65 – 74	задовільно	Задовільно
60 – 64	достатньо (задовольняє мінімальні критерії)	
<i>RD</i> < 60	незадовільно	Незадовільно

Умови допуску до семестрового контролю: наявність кількості балів не менше від 40

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

<i>Кількість балів</i>	<i>Оцінка</i>
100–95	Відмінно
94–85	Дуже добре
84–75	Добре
74–65	Задовільно
64–60	Достатньо
Менше, ніж 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Перелік питань до семестрового контролю (заліку) надані в **додатку А** до силабусу.

За наявності у студента документів, які підтверджують його участь у олімпіадах (міських, міжміських, всеукраїнських тощо) за темою семінарського заняття або розділу кредитного модуля ці теми можуть зараховуватись за відповідною тематикою та відповідними балами РСО.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено доцентом кафедри, кандидатом мистецтвознавства, Ю.О. Коренюком

Ухвалено: кафедрою графіки (протокол № 13 від 27.05.2021)

Погоджено Методичною комісією Видавничо–поліграфічного інституту (протокол № 6 від 25.06.2021), Вченою радою ВПІ № 9 від 29.06.2021 р.